

รายงานสรุปบทเรียน

ชื่อโครงการฝึกอบรม : การพัฒนาความรู้ เรื่อง การบัญชีและการจัดการทางการเงิน

วันที่เข้ารับการอบรม : 26 พฤษภาคม 2568

ผู้จัดทำ : นางสาวอมรา ทองบ้านบ่อ

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม

1. ลักษณะทั่วไป แนวคิดทฤษฎี และหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องทางการบัญชี

พัฒนาการทางบัญชี

สมัยอียิปต์ : บันทึกเกี่ยวกับทรัพย์สินต่าง ๆ ในท้องพระคลัง

สมัยบาบิโลเนียน : บันทึกเกี่ยวกับเงินและทองคำที่ได้รับ โดยมีการระบุวันที่รับ ชื่อผู้รับและผู้ให้

สมัยกรีก : บันทึกข้อมูลรับ - จ่ายประจำงวด และหายอดคงเหลือต้นและปลายงวด

สมัยโรมัน : บันทึก 2 ด้าน ว่ารายการที่เกิดขึ้นรับมาจากใครและจ่ายให้ใครในจำนวนเดียวกัน

ความต้องการข้อมูลทางการบัญชีในยุคแรกมาจากสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้การลงทุนทางการค้าทำได้ชัดเจน และเกิดความมั่นใจแก่นักลงทุนในยุคนั้น
2. เพื่อให้การประกอบธุรกิจทางการค้าที่ทดแทนการแลกเปลี่ยนในยุคแรกเริ่มมีความคล่องตัว
3. เพื่อให้เกิดความแม่นยำชัดเจน คล่องตัวในการทำการแลกเปลี่ยนเงินตราเชิงการค้า

2. งบการเงิน

งบการเงิน เป็นรายงานข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดทำขึ้นจากข้อมูลทางการเงินที่กิจการได้จัดบันทึกไว้ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของฐานะการเงินของกิจการ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ทุกประเภทในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ภายในคือเจ้าของกิจการ หรือผู้ใชภายนอกคือ เจ้าหนี้ นักลงทุน ฝ่ายบริหาร บริษัทคู่ค้า ลูกค้าของบริษัท

3. วงจรการบัญชี

รายการค้า (Business Transactions) คือ รายการที่เกิดขึ้นแล้ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสมการบัญชี และวัดค่าเป็นหน่วยเงินตราได้

การวิเคราะห์รายการค้า เป็นการวิเคราะห์ว่ารายการค้านั้นมีผลกระทบต่อสมการบัญชีอย่างไร ผลกระทบทำให้เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ผลกระทบที่เกิดขึ้น จะมีผลทำให้สมการบัญชีเท่ากันเสมอ โดยเฉพาะสมการบัญชี งบดุล

4. การบัญชีสำหรับกิจการซื้อ - ขายสินค้า

สาระสำคัญของการบัญชีธุรกิจนี้คือ การซื้อสินค้ามาเพื่อขาย ดังนั้น สินค้าคงเหลือ จึงเป็นสิ่งที่คำนึงถึงมากที่สุด

สินค้าคงเหลือ (Inventory) หมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการพาณิชย์กรรมมีไว้เพื่อขาย อยู่ในรูปแบบสินค้าสำเร็จรูป

ต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดในการซื้อ

ต้นทุนทั้งหมดในการซื้อ = ราคาซื้อ+รายจ่ายที่จำเป็นในการซื้อ-ส่งคืน ส่วนลดและเงินที่ได้กลับคืน+

รายจ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการทำให้สินค้าอยู่ในสภาพและสถานที่พร้อมขาย

รายจ่ายที่จำเป็นในการซื้อ คือ ค่าขนส่งเข้า ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม ภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขอคืนไม่ได้

ส่วนลด ได้แก่ ส่วนลดการค้า และส่วนลดเงินสด

เงินที่ได้กลับคืน เช่น เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐและอื่นๆ

5. การบัญชีสำหรับกิจการอุตสาหกรรม

การบัญชีสำหรับกิจการอุตสาหกรรมเป็นเรื่องของการบัญชีการผลิตสินค้ามาเพื่อขาย ดังนั้นสาระสำคัญจึงเกี่ยวข้องกับต้นทุนในการผลิตและต้นทุนผลิตสินค้าสำเร็จรูปเป็นสำคัญ

ต้นทุน (Cost) ตามคำจำกัดความของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย คือ รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่ง สินค้าหรือบริการที่สามารถวัดค่าเป็นตัวเงินได้

ต้นทุน (Cost) และค่าใช้จ่าย (Expense) เหมือนกันที่เป็นการสูญเสียทรัพยากรไปขององค์กรไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการสูญเสียผลประโยชน์บางอย่างที่องค์กรควรได้รับ มีความแตกต่างกันที่ ต้นทุนนั้นเป็นการเสียไปเพื่อหาได้มาซึ่งสินทรัพย์ใหม่ แต่ค่าใช้จ่ายเป็นการเสียไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้แก่องค์กร

6. การบัญชีสำหรับภาครัฐและระบบงบประมาณ

ระบบบริหารจัดการด้านการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) Government Fiscal Management Information System ถูกสร้างขึ้นเพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม

ความเป็นมาของระบบ GFMS

เริ่มจากการปฏิรูประบบราชการไทยทำให้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสในการตัดสินใจ มีวิธีทำงานที่รวดเร็วแลคล่องตัวเพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และการบริหารประเทศที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางเน้นกระจายอำนาจไปสู่ระดับล่างและท้องถิ่นมีการพัฒนาการบริหารงานให้ก้าวสู่แนวทางของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

รัฐบาลเน้นที่รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนายุทธ์และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิรูประบบราชการไทย ทำให้เกิดระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ มากมายทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะงานด้านการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ รัฐบาลมีนโยบายดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานด้านการคลังของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยเน้นที่เป้าหมายและผลลัพธ์เพื่อให้สามารถแปลงนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐไปสู่การปฏิบัติจริง และสามารถเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงานจากแนวนโยบาย

รัฐบาลจึงได้เร่งปฏิรูประบบการบริหารและการปฏิบัติงานทางด้านการเงินการคลังให้มุ่งสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การจัดการทางการเงิน

เป็นด้านแรกแห่งการวางแผนทางการเงินที่สำคัญโดยเกี่ยวข้องกับเรื่อง

1. การใช้จ่ายเงิน
2. การหาเงิน
3. การบริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพก่อเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อทั้งกิจการและผู้มีส่วนได้เสียหลักในองค์กรโดยเฉพาะเจ้าของ ทำให้เกิดการบริหารการเงินเกี่ยวข้องกับกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรมหลัก คือ
 1. การจัดหาเงินทุน (Source of Fund)
 2. การใช้ไปของเงินทุน (Use of Fund)
 3. การบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

8. การจัดหาเงินโดยการระดมทุน

เงินของส่วนเจ้าของธุรกิจ (Equity Financing) ซึ่งอาจเป็นเงินของเจ้าของธุรกิจเองหรือเงินลงทุนจากผู้ลงทุนที่ระดมผ่าน Investment Bank หรือจากตลาดรอง (Secondary Market)

Equity Financing เหมือนเป็นผู้ร่วมทุน ช่วยให้โครงสร้างทางการเงินแข็งแรง (D/E ratio ต่ำ) เป็นเงินทุนระยะยาว/ต้นทุนต่ำ ขายหุ้นคืนให้แก่เจ้าของ หรือเข้าตลาดหลักทรัพย์ร่วมลงทุน

การร่วมลงทุนโดยเป็นหุ้นส่วนโครงการเพื่อที่จะเสริมสร้างกิจการหรือโครงการให้มีความสมบูรณ์และแข็งแกร่งขึ้น อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนและเสริมจุดแข็ง เพื่อทำให้ธุรกิจนั้นสามารถสร้างความได้เปรียบและมีความสามารถในการแข่งขันเพื่อบรรลุเป้าหมายและเพื่อความสำเร็จของโครงการ

9. การจัดหาเงินโดยการก่อหนี้

การจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้ เป็นการกู้ยืมเงินทุนจากแหล่งภายนอก เงินกู้ เงินผู้อื่น โดยเงินที่กู้ยืมจากผู้อื่น อาจกู้ผ่านหุ้นกู้ กู้จากสถาบันการเงินโดยตรง หรือระดมในรูปแบบพันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

การกู้ยืมหรือการก่อหนี้ที่ดีจะเป็นส่วนให้ธุรกิจมีการเติบโตก้าวหน้า การกู้ยืมต้องมีความพอดีพอเหมาะสม ข้อสำคัญของการก่อหนี้ จึงต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ ความสามารถในการหารายได้ การมีรายได้ที่พอจ่ายหนี้และหนี้ต้องชำระด้วย

10. การวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อการตัดสินใจและประเมินความสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงาน

เป็นกระบวนการสืบค้นและค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อนำใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและการบริหาร คือ ใช้ตัดสินใจในการดำเนินงาน ใช้ตัดสินใจในการวางแผน ใช้ตัดสินใจในการติดตามหรือประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมา ประโยชน์และความสำคัญ แนวคิดทฤษฎีหลักการพื้นฐานที่สำคัญทางการบัญชีและการเงิน
2. เรียนรู้ถึงการบัญชีและการเงินทั้งภาคเอกชน กิจการซื้อขายสินค้า กิจการอุตสาหกรรม และภาครัฐ
3. เรียนรู้พื้นฐานทางการบัญชีและการเงินที่สำคัญเพื่อนำไปประยุกต์ในการปฏิบัติงาน